

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak:

Helyben:	Vidéken:
1 óra 1 K.	1 óra 1-50 K.
1 évre 3 K.	1 évre 4-50 K.
1 évre 6 K.	1 évre 9- K.
1 évre 12 K.	1 évre 18- K.

Megjelenik minden hétfőnapszámra
8 órával.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szelei István-tér 1.

Tiszvártölgyes uca.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabása szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Ki felelős a háboruért?

VIII.

A sajtó uralma. Dreyfus. Indiánok. Az amerikaiak gránátjai.

Az uralkodó pénzvilág nemcsak az árucikkre és államjövödelmekre teszi rá a kezét, nemcsak külpolitikai és nemzetgazdasági kérdésekben döntő tényező, hanem rendelkezik az emberek gondolkodásával, szívével, érzéseivel, szenvedélyeivel. Amire felhívja a figyelmet, azt észrevesszük, azért lelkesedünk, vagy gyűlöljük azt, amit eltussol, vagy agyonhallgat, azt mi sem vesszük észre. A Dreyfus-pör izgalma hónapokon keresztül Európa legfontosabb ügye volt. Az emberek fogadtak és tűzbe mentek Dreyfus ur ártatlanságáért, pedig valamennyien azon a szemüvegen keresztül néztük és láttuk a dolgokat, amelyeken keresztül nekünk az újságok mutatták. Krisztus urunk halálraítélésétől 1900 esztendő alatt összevéve nem irtak annyit, mint Dreyfusról.

Ferről, a gyújtogató haramiavezért, megtették a gondolkodás és műveltség vértanújának.

A kievi rituális gyilkosságról ezerszer többet irtak, mint a legyilkolt örmény keresztények ezreiről. A mexikói keresztényüldözésekről, ahol sok ezer keresztényt öltek meg, vagy a portugál egyházrombolásról alig olvastunk egy-két szót.

Ha egy pap, vagy apáca valahol a világ elrejtett falujában valami helytelenséget csinál, tud róla rögtön az egész világ, ha azonban egy üzletcsoport óriási családokat és gazságokat visz végbe, átsiklanak rajta, alig vesszük észre.

Az antiszemizmust, mint káros, indokolatlan, művelt emberhez méltatlan türelmetlenséget állítja be, viszont az antiklerikalizmust, a keresztényellenes irányt még a keresztények közt is divatosá, sőt magától értetődővé teszi. Hangulatot kelt a papi nőtlenség

ellen az erkölcs nevében, de alkoholizmus, a nemi bajokat terjesztő prostitúció, a leánykereskedés irtózatos méreteiről nemcsak hírt nem ad, sőt maga terjeszti apróhirdetéseivel utján.

Ennek a mindenható, csodatevő, valóságos bűvös erőnek a pénzvilág hatalmába való átsiklása kimondhatatlanul fontos körülmény az egész emberiség fejlődésére. Európa egész gazdasági és politikai fejlődésén ugyyszólván korlátlanul a Mammon. Nemcsak a kormányok fölött suhogtatja ostarát, hanem belemarkol a mi szívénkbe is, akik nem akarunk tudni róla, sőt akik ellenségünket látjuk benne. Az újság nyomtatott betűje belevájja magát saját gondolatvilágunkba s nem kívülről foszt ki bennünket, hanem belülről. A Mammon saját magunkat szerződött ellenségnek önmagunk ellen, hogy kedvéért a saját érdekeinket megtagadjuk s erkölcsi és anyagi veszünkbe rohanjunk.

Van-e ennek a Mammonnak szíve? Nincs. Hiszen ez fosztotta ki a francia katolicizmust és zuzott össze ezeréves kultúrépületeket, árvak menházait, kórházakat, templomokat, iskolákat, csak azért, hogy a kongregációk milliárdjait a likvidátorok kezén elsőkadni engedje. Feljajdultak-e ez ellen az újságok? Itt-ott olvastunk egy-két eltévedt újságkicket. Milliomodrészt annak, amit valaha Dreyfusról irtak.

Ez a szellem rabolta ki a burokat, hogy ur legyen gyémántmezőikben.

Indiában ez a szellem dobott csak 1875 és 1890 közt 20 millió embert az éhhalálnak.

Egy angol részvénytársaság 12 év alatt 4000 tonna gummit exportált Peruból, kiderült azonban, hogy ez a termelési eljárás 30.000 halálra nyomorított indiánok életébe került.

Sombart beszéli „der moderne Kapitalismus” című művében, hogy egy indián törzs elhatározta, hogy lemond a gyermeknemzésről, hogy új anyagot ne szolgáltatson an-

nak a pokolnak, amelyet az európaiak készítettek neki. Egy ültetvényes indiánjai pedig elhatározták, hogy valamennyien felakasztják magukat s ettől a tervtől csak akkor állottak el, amikor uruk kijelentette nekik, hogy ekkor ő is kénytelen lesz magát felakasztani. Az indiánok megrettentek attól a gondlattól, hogy a másvilágon újra fognak vele találkozni.

A bankok árdragító szövetekezései nem ezt a rendszert folytatják-e?

Vagy az az amerikai hír, amely a következőket írja:

— A mi gránátjaink szétrobbanásakor két sav egyesülése oly borzasztó robbanást idéz elő, amilyen eddig még nem volt ismeretes. A szilánkok, amelyek a savakkal érintkeznek, oly sebeket ütnek, hogy a sebesült négy óra alatt iszonyu kínok közt meghal, hacsak orvosi kezelést ki nem égeti a sebet, vagy le nem vágja a megsértett testrészt. Orvosi kezeléssel pedig a lövészárokban alig lehet szó.

A rekvirálás körül

Küldöttség Kürthy Lajos báró

közélelmezési elnöknl.

A rekvirálásokról fölmerült bajok és panaszok orvoslására szerdán egy 25 tagú küldöttség ment Budapestre Kürthy Lajos báróhoz, a közélelmezési hivatal elnökehez. Saara Gyula dr. polgármester betegsége miatt nem vezethette a küldöttséget.

Az audienciát Mandorfi Géza báró, országgyűlési képviselő eszközte ki, Kápolnásnyéken csatlakozott a küldöttséghez s ő mutatta be annak tagjait Kürthy bárónak.

A küldöttségben résztvettek: dr. Holly Géza, Bilkei Ferenc, Péntes Imre, Berregi György, Berregi József, Fekete József, Kristóf Károly, Lits Ferenc, Cs. Nagy István, Fister József, Kálmán Ferenc, P. Nagy János, Papp István, Szabó József, Almásy Ferenc, Marschall Lajos, Ackermann István, Király János, Töke József, Vincz József és még többen, összesen 25 en.

Kürthy Lajos báró az Angol királyi szállodában levő hivatalában fogadta a küldöttséget, kiknek kérelmét Bilkei Ferenc plebános adta elő. A kérelem főpontjai:

1) A tejelő marháknak megállapított ugyan Kürthy báró napi 2 kgr. erótakarmányt, szintegy megállapított a sertésekocá (magló) és szaporulatának ellátására legfeljebb 150 kgr. tengerit és árpát, azonban ezt a rendelkezést nem vették figyelembe sem az őszi, sem a későbbi rekvirálásokkor.

2) Az igavonó lovaknak hagytak 350 kgr. csütástengerit, de nem hagyta az igavonó ökröknek. Kevés az előbbi is, ugy, hogy a földiek megmunkálására a fuvarhoz jutás lehetetlen lesz.

3) Kevés a 90–85–80 kgr. vetőmag megállapítása s ennek a szomorú következménye az lesz, hogy a földiek egy része bevetetlen marad.

4) Kevés a fejkvóta. Kürthy báró 16–13–10 kgr. gabonában, 13–10–8 kgr. lisztben állapította meg a fejkvótát és 1916. december 28-iki 12.000 sz. alatti rendeletében erősen sürgette; hogy „az egy mással szomszédos és hasonló gazdasági viszonyok között élő törvényhatóságok egyforma megállapításokra törekedjenek”, ezt a rendeletet haladéktalanul hajtsák végre, — ezt nálunk nem követték s Fejérmegye gazdaközönégénél nemcsak jelentősen rosszabb helyzetben vagyunk, hanem a hatóság irtalomban nélkül rekvirált s akinél nem talált megfelelő mennyiséget, irtalomban nélkül büntetett. A hatóság a háboru nehézségei közt nem találhatott megfelelő munkaeóket s így a rendeletek és azok végrehajtása között állandóan ellentét van.

A gazdaközönég tisztában van azzal, hogy a háboru folytán súlyos áldozatokra van szükség, hazafias kötelesség is, a távollevők iránt érzett áldozatos szeretetből is elvégzi a nehéz munkát, engedelmeskedik is a törvényeknek, azonban kéri azoknak megfelelő végrehajtását s az újabb pótrekvirálás elengedését. A küldötti közélelmezési biztos talán legalkalmasabb volna rá, hogy a rendeletek, összeírások és azok végrehajtása közötti összhangot létrehozza.

Kürthy báró rendkívül lekötelezően fogadta a küldöttséget. Magas,

szavok sincsen hozzá. Sőt. Ellenben, ha például én mesélném el a kisasszonynak azokat a tárcá-históriákat, amelyeket a háziújságjukban néhanapján olvas, ha én mesélnék neki a leánymamákról, a művésznők kebléről, kívánatos ságáról, meg nem tudom miről, amiket szülői engedelemmel az újságból akár kívülről is megtanulhat; ha én traktálnám szórakoztatás cégre alatt apróhirdetési témákkal, szentül meg vagyok győződve, hogy kitessékelnének a szigorú szülők a szalonjukból, a papa megtanítana engem négy szem között a tisztességre. És jogosan tenné. Ha elmulasztaná, akkor érhetné a vád. Nem jó apa lenne, ha nem tiltaná meg leányának a velem való társalgot. Különös azonban, hogy mindezt az újságokból sokkal kiszinezettebben olvashatja. Vagy nem különös? Hát micsoda? Mondja meg nekem Főszerkesztő ur. **Dr. Falcsa.**

— **Hadiözvegyek és árvák figyelmébe.** A cs. és kir. 2. hadseregparancsnokság által létesített karácsonyi alapítványra a cs. és kir. hadügyminiszter a hadsereg rendelkezi közlönyé melléklapjának 1917. évi 5. számában pályázatot hirdetett. Ebből az alapítványból leendő részesítésre igény nyel birkna a cs. és kir. hadsereg a cs. és kir. és a m. kir. honvédség és csendőrség, a cs. kir. és a m. kir. népfölkelés légénységi állományi egyénei után hátra maradt olyan özvegyek, illetve szülőien árvák, kiknek férje, illetve atyja az 1914/16. évi hadjáratban elesett, illetőleg hadi faramalmak következtében halt el. Özvegyek 400, árvák 200 korona egyszeri adományban részesülnek. Olyanok, kiknek férje, illetve atyja bebizonyítatlanlag a 2. hadseregnél szolgált, előnyben részesülnek. A rendesen kiállított folyamodványhoz vagyontalansági bizonyítvány, a férj, illetve az atya halotti bizonyítványa, a férj, illetve atya csapattestét illetve beosztását igazoló bizonyítvány csatolandó és folyó évi május hó 1-ig az illetékes katonai nyilvántartó hatóságnál nyújtandó be.

— **Szegény ember keserve.** Tegnap egy öreg roskodó térdű magyar állított be a rendőrségre. — Hát kelmed mit akar? — szoltak rá.

— Az irányba gyűttem tekintetes urak, hogy hát soha se lősz béke?

— Mit akar maga a békével? Hisz magát nem bántja az ellenség.

— Ha még az ellenség bántana... de az asszony... az asszony, tekintetős urak, — sohajította a magyar, aki aztán előadta a kivánságát is: hivassák be az asszonyt s parancsoljanak rá, hogy ne nyelveljen annyit.

A rendőrségen fölvilágosították, hogy házi perpatvarba nem lehet beleavatkozni, mire az öreg elkeseredve jelentete ki:

— Hát akkor elmék a zárvászkéző, mer, hogy valakinek csak móg kell védelmezni a zembört.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mind azoknak, kik felejtethetetlen kedves leányunk, Vukovics Sándorné szül. Técs Mariska temetésén megjelentek, ravatalára koszorút helyeztek és ezáltal mélységes bánatunkat enyhíteni szivesek voltak, ez uton mondunk hálás köszönetet. Técs György és neje Radován Davina.

— **Bojtorján hajszesz korpásodás, hajhullás ellen; üvegei 1 korona, 30 fillér. Kapható Szűcs Róbert gyógyszerárában?**

Köhögés ellen kiűződen bevált háziszser dr. Siörk-pasztila. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűcs Róbert Károly király-téri gyógyszerárában.

SZÍNHÁZ

Körmives Kelemen. Kárpáti Aurél és Vajda László hatására épített drámája a Körmives Kelemen. A dévai várbán elevenen betalazott Körmivesről szóló ismert székely népballadát dolgozzák fel a szerzők dráma alakjában. A balladai tragédia okát ügyesen modernizálva illesztik bele a darabba, s így természetesen könnyebb munkát is végeznek és könnyebben elérték azt a sikert, amely némi értéket ad a drámának. Az első felvonásban a hősnék lelkiismeretfurdalása plasztikus festését kapjuk és mindenestre mélyen meghatóan van beállítva a lelkiismeretfurdalás okozta halálba való menekülés. A komor hangnem, amely végig karakterizálja a darabot, rendezérint sokaknak nem konvenciális, részint az idegrendszerük miatt, részint abból a feltogásból, hogy maga az élet is elég komoly és komor. Ezek tehát a színpadpötlő mást várnak. Ezeket lehet vitatkozni, de nem tartoznak a darab értéke elbirálásához. Az új színművek csak néhány szereplővel oldják meg a tragikumot, avagy a komédiát, a Körmives Kelemen tömegszereplőket állítanak be. Hogy vidéken hamar beakonyul a Körmives Kelemennek, az természetes. Megjegyzendő, a főváros sem igen rajong érte. Ambátor ez nem sokat mond. Az előadást általában jónak kell mondanunk. Hevesy, Majthényi, Falussy, Gulyásné tudásuk legjavát adják. Dicsérrel emlékezünk a többi szereplőkről is.

Heti műsor:

Péntek: Csárdáskirálynő.
Szombat: Csárdáskirálynő.
Vasarnap: délután Mánás Miska este: Csárdáskirálynő.

APRÓHIRDETÉSEK.

Elveszett egy barna bőrpénztárca a Magyar Király vagy Nádor utca környékén néhány koronával és iratokkal, köztük egy Kalsér fodrászhoz szóló jegyfűzetel. A becsületes megtaláló jutalmul a pénzt megtarthatja, csak a real névre értéketlen iratokkal hozza be az erszényt a szerkesztőségbe.

Azonall állást kaphat: gépírás és gyorsírásban gyakorlott kisasszony, továbbá könyvből irodai munkák végzésére írnök, a székesfehérvári katonai gázgyár építkezésénél. Iroda: Vörösmarty-tér 5. sz. I. em.

Egy pár jó, könyvi kocsilovat azonall megvételre keresünk. Cim a székesfehérvári katonai gázgyár építkezésénél. Iroda: Vörösmarty-tér 5. sz. I. em.

Egy boltberendezés eladó, Kert-utca 20.

Gépházi takarító felvétetik a villamos telepen.

Tanuló felvétetik Kováts István fűszerkereskedésében, Palotai-utca.

A város közelében 4 buzaföld és egy igazló eladó. Börgyárduló 4. sz.

Egy bolli leány felvétetik Kúmel virágüzletében.

Német-francia kisasszony állást keres uri családnál, nagyobb gyermekek vagy felnőttek — esetleg üdülők mellé. Fizetést nem kíván, de lakás és ellátásra igényt tart és jogot arra, hogy szabad idejében másoknak is órákat adhasson.

Jó keresethez juthat, aki a Fejérmegyei Napló és az Uj Lap utcai elarusításával foglalkozik. Jelentkezöket a kiadóhivatal felveszi. Jelentkezni a délutáni órákban lehet.

Kárpitos munkát legszebbet és legolcsóbbat **Márton Károlynál** rendelhetünk. Bank-utca 6. sz. alatt.

Szabás, varrás és a rajzolásban alapos oktatás nyerhető Urbán Margit tanintézetében, Ybl Miklósu-utca 14.

Arverés.

Özv. Knitlhoffer Józsefné szül. Polcer Mária és gyermekei közös tulajdonát képező, a székesfehérvári 2805 számú tkvi betétben A. I. 1-2 sor-szám alatt felvett 7 oktályos Rózsa díli beültetett prészázás szálló, a benne levő hordókkal és egyéb ingóságokkal önkéntes magánarverés utján irodámban (Szögényeny Marich ház I. emelet 3. ajtó) folyó évi március hó 18-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor eladatik.

Érdeklődők előzetesen irodámban bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Dr. Kisteleki Károly, ügyvéd.

— **Őn is katolikus:** Önnel is a magyar katolikuskok szervezett nagy táborában, a kath. Népszövetségben a helye. Jelentkezék személyesen vagy egy levelező lapon — e cimen: Népszövetségi iroda, Szent István-tér 1.

Nagyszerű újltás leány és gyermekfelvételek a legsikerültebben készülnék VIRAG műtermében. Rákóczi utca 5. Szolid egységes árak Telefon 334.

Alkalmos könyv ajándékok.

a Szociális Missziótársulat kiadásában megjelent:

Prohászka püspök „Elmélkedések az Evangéliumról” című műnek bővített és 10 kivalaku kötetre osztott kiadása.

- Rorate coeli vászonkötésben 2— K.
 - Gloria in Excelsis vászonkötésben 2— K.
 - Jordán partjától Tábor-hegyig 3— K.
 - Táborhegytől Bethániáig 2-20 K.
 - Bethániától a Golgotháig 2— K.
 - A keresztfa alatt 2— K.
 - A feltámadott nyomában 2-40 K.
 - A Szépszeretlet Anyja 2— K.
 - A pünkösdi lélek 1-60 K.
 - A tulvilág tornócaiban 1-40 K.
- Januártól kezdődőleg tekintettel a felemelt nyomdaárakra könyveink árát 20 százalékkal felemljük. Itt jelent meg, Foerster tanár alant felsorolt 2 világhírű műve: Az élet művészete kölve 4-40 K. füze 3— K. Élet és jellem kölve 3-20 K. kölve 4-50 K.
- „Kapható a Szociális Missziótársulat kiadóhivatalában (V. Gizeletér 3.) és minden nagyobb könyvkereskedésben.

A MAGYAR KÖNYVPIACON

ORSZÁGOS FELTÜNÉST KELTETT

Dr. Vass József könyve:

Szent Goston vallomásai. CSINOS, IZLÉSES KIÁLLÍTÁSBAN a két kötetes szép mű 6 koronáért

Horváthné és Rónayné könyvkereskedésében kapható. Kossuth-u.

Az első kiadás csaknem teljesen elfogyott.

HABORUS EMLÉKBÉLYEGEK!

A Katolikus Sajtóegyesület levélzáró bélyegeinek harmadik sorozata a Budápesten tartott kón. örg körmenetről készült 24 fényképfelvételel. A pénz előzetes beküldéssé ellenében rendelhető.

EGY FÉL IV ÁRA PEDIG I KOR. 20 FILLÉR.

Az egész iv 120, a fél iv 60 bélyegyet tartalmaz. Több iv, vagy több fél iv rendelésekor különféle színek csomagoltatnak. — Rendeljen belőlük utalványon és a szelvényen jelozze, hogy „levélzáró bélyegeket” kíván.

A második sorozat bélyegei még korlátozott mennyiségben rendelhető meg, a rendeléskor azonban feltüntetendő, hogy a második sorozat bélyegeit kéri.

A pénz előre beküldendő! Hitel nincs! Utánvét nincs!